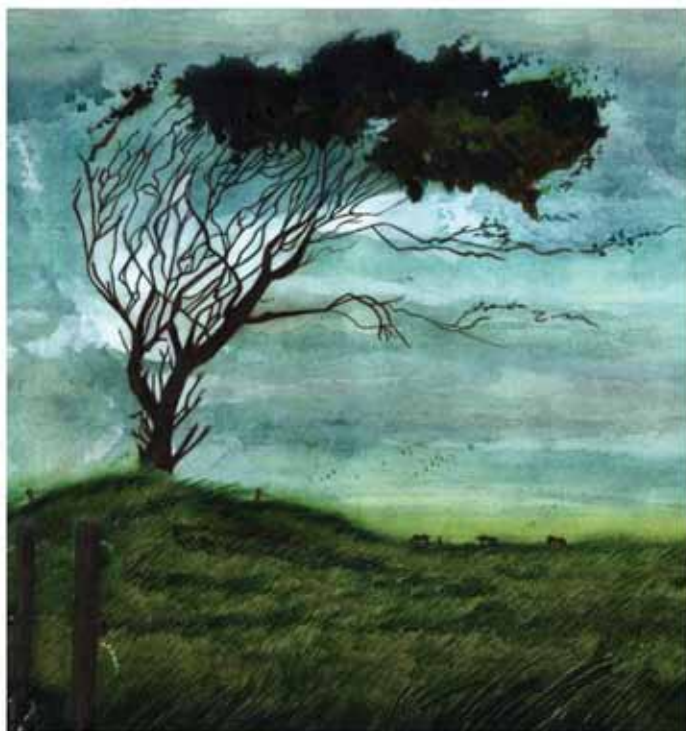

BERNA DURMAZ

TEPEDEKİ
KADIN

ÖYKÜ

BERNA DURMAZ
TEPEDEKİ
KADIN

Can Yayınları 2022

© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Kasım 2011

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto / Simon Howden

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1389-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

BERNA DURMAZ
TEPEDEKİ
KADIN

ÖYKÜ

BERNA DURMAZ, 1972 yılında, İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldu. Öyküleri *Adam Öykü*, *Notos*, *Sözcükler* gibi dergilerde yayımlandı. Bir dönem Sema Kaygusuz'un öykü çalışmalarına, iki dönem de Semih Gümüş'ün Notos Edebiyat Atölyesi'ne katıldı.

Kızım Duru'ya...

İçindekiler

Lokma	13
Ölümlerin	19
Bulut Falı	25
Göğün Kara Noktası	31
Ağu	35
Göz Mevsimi	41
Kuşun Öteki Kalbi	47
Hınç	53
Buluşma	59
Kedileme	67
Kömür	73
Kutudaki Bakış	79

LOKMA

Karanlık gizleri ayaklandırmak değildi niyetim. Man-kafa Hayri'yi doğramak gerekti, doğradım.

Et tek sıra halinde dizilmişti, midemden gırtlığıma dek. Bir lokma yiyecek halim kalmamıştı. Yer açmak için kusmalıydım. Şöyle bir kıvılgan gibi olmamla oturduğum yere göz dikenler fırlayıp bittiler önümde.

“Ağır olun,” dedim. “Kalkan yok.”

Ha şöyle. Dört tarafı çakallarla çevriliyken insan nasıl keyif alır yiyip içtiğinden. Avcı'ya bunu söyleyecektim. Ulan, diyecektim, anladık canavarın en irisini vurdun, donattın sofrayı da, bu ne yer darlığı? Kentin meydanı mı yetmiyor, indir buldozeri, devirsin ağaçları da otursun kıcıkırıklar. İnsan altındakine dikmesin gözünü.

Kalkamadığıma göre yiyor görünmeliydim. Sofrada kalan son kemiğe uzattım elimi. Aynı anda karşımdaki zibidi de davranmış. Tepsinin üstünde çarpıştı ellerimiz. Hedefi şaşırılmış şahin gibi geri gitti elim, toparlandı hemen. Gülle gibi çöktü sıyrık kemiğin üstüne. Karşımdaki öbür ucunu yakalayabilmiş nasılsa. Bir iki çektim, o da çekti. Ne ben bırakacak gibiyim ne o vazgeçecek gibi. Bir o önüne alıyor kemiği bir ben. Lanetin yağlı tarafı bana düşmüş, elimin altından kayıp duruyor. Kemiğin kırığından parmağımı geçirsem elim güçlenecek. Boşta kalan

başparmağım habire aranıyor. Baktım onunki de titreşiyor boşlukta. Bir hamlede parmağına saldırıp tırnağımı etine geçirdim. Derisi meşinmiş mübareğin. Yıllardır kesmediğim bu tırnak, yumuşak ellinin birine girse jilet gibi yarıp atar. Bununkinden incecik bir kan yürüdü, öbür parmaklarının kıvrımında kayboldu. Elimin gücü yetmeyince gözümü devirip gözüne baktım. Bakıştan anlayan değilse kükreyecektim. O da olmadı, en son belimdeki sustaliya sarılacaktım muhakkak. Bakmam yetti. Elinin gevşemesiyle kemiği sıkıca kavradım. Yıkılıp gitti karşımdan. Ha şöyle. Elini eremeyeceği boka uzatmayacakmısın.

Kemiği arkamdaki karanlık boşluğa doğru fırlattım. Orada da itişip kakışanlar oldu.

Yerimden kalkmamla taburemi altımdan çekiverdiler. Ben de ortaya doğru yürümeye başladım. Tepinenler, yerin bütün kumunu toprağını havalandırmıştı. İpe dizili ampuller isterse bin vat olsun, tozun içinde ölü gözü kadar parlardı ancak. Oyuncu halkalar kopup kopup birleşiyordu yeniden. Yüzlerine kan basmıştı hepsinin, terden yıkanmış bedenlerine giysileri yapışmıştı. Erkekler tiril gömleklerini atmışlardı çoktan. Kadınlarınki çıkarıp atmaktan beter olmuştu. Yapıştığı yeri olduğu gibi dışarı vermişti. Halay dönerken bir ikisinin elime koluma değmesiyle ben de yerimde duramaz oldum. Kesin Halime'yi kaldırıp atmak gerekecekti şimdi. Ortada dönenlerin içinde miydi acaba, oturup zıkkımlanıyor muydu yoksa? Aramaya koyuldum.

Masalardan beni tanıyanların çağıruları duyuluyordu. Oynayanlara yöneldim. Bu Halime biraz oynak bir şeydi ya, yerinde duramıyordur şimdi, dedim kendime. En az onun kadar oynağın içinde onu bulmanın zorluğu da geçti aklımdan. Canım sıkıldı. Hepsine tek tek göz attıkça başımın döneceği de vardı üstelik. "Ulan Halime,

kıçını kakıp oturuyorsan, boşuna kendini burada aratıyorsun bana. Seni bulunca bunun da hesabını sorarım,” diye yazdım aklıma.

Görmem kolay olsun diye ortaya gireyim dedim. Onlar benim de oynayacağımı sanıp kolumdan tutup döndürmeye kalktılar. Görülmüş şey değildi oynadığım. Ne ki hepsi deliydi bunların.

Ben bu dünyada hiçbir şeyden korkmam, Avcı bilir. O bir canavarın karşısına çıktıysa ben beşini indiririm. İndirmemiş olduğumu kim söyleyebilir? Ne dağda korkarım ne düzde. Belim sağlam olduktan sonra. Gel de bu zırzır takımına anlat bunları. Bağırısam sesim duyulmayacaktı. Çift yönlü davulların, dökme pirinç zillerin, çalparaların, gırnatanın sesleri dağın doruğunu zonklatıyordu. Gözümü devirsem beni görececek halleri mi vardı? Ağızlarından akan salyalarla saçları gözlerine yapışmıştı. Elimi kurtarabilsem belime atardım belki, ama o bile bunların aymazlığıyla çaptan düşüveriyordu.

Böyle düşünerek dokuz on tur da ben attım. Bir yandan da aranıyordum. Nasıl olduysa sağımdaki levreğin kolu gevşedi kolumdan. Solumdakini de silkeleyip kurtardım kendimi.

Halime oynayanlar içinde yoktu. Masaların birindeydi o halde. Öyleyse işim kolaydı. Ya sıra bekleyen çakalların arasındaysa? Onu oradan çekip almak da olanaksız olacaktı. Tulumbayı doldurmadan atar mıydı kendini Halime?

Masalardakiler oynayanlardan da çılgın görünüyordu. Kimi iri bir parçayı dişinden sökmeye çalışıyordu. Kiminin daha sabah olmadan kolları ete şaraba uzanmaktan sarkmıştı. Kimi etin pişmesini bekleyemeden yediğinden ağzı kana bulanmıştı. Kimiyse çoktan şiştiği halde bir türlü masadan kalkamayanlardandı. Etin başındayken herkes birbirine benzediğinden burada da Hali-

me'yi bulmam zor olacaktı. Bir de masalardan atılıp karpuz gibi yeri boylayanlar vardı ki, bunlardan biri ayağının dibine düşüverdi. Tekmeleyip geçecektim ben de herkes gibi. Saçı sakalı karışmış bu adam, bir yerden tanıdık geldi. Yelesinden tutup kaldırdım. Az önce de boş bir çuval gibi oynayanların arasında sürüklendiğini anımsadım aynı adamın. Kimsin sen, diye bağırmaya kalmadan tanıyiverdim. Avcı'ydı bu. Yedi aydır dağdan inmemiş, inince de böyle insanlıktan çıkmıştı. Karşımda dik duramıyordu Avcı. Bırakınca yeri boyluyordu.

“Canavarın karşısında böyle değildin ya, ne oldu sana?”

Sesi bir hayvanınki gibiydi. Ne dediğini anlamadım. Başını alıp yalağa soktum. Açılır gibi oldu.

“Yol yorgunuyum,” dedi, bu kez anlaşılır bir sesle.

“Olur, onca ay.”

Yine dimdik duruşlu, bıçak bakışlı Avcı'ydı işte. Karanlığa doğru seğirtti. Ben de o anda Halime'yi gördüm. Masasının başında dikildim. Beni görmedi. Zaten küt boyunlu şiş karınlıydı ya Halime, yedikçe iyice şişip kısalmıştı. Kolundan dürttüm.

“Peşimden gel.”

Halime başını öte yana çevirdi. Çevirdiği yerde Bedavacı Hayri oturuyordu.

“Hoşt,” dedim, “ne oluyor burada?”

Hayri sapsarı dişleriyle sırtıyor, bu kendini bilmez Halime de kaynıyordu için için. Kolu bir kez daha dürttüm. Dönüp bakmadığı gibi yanındakinin dibine sokuldu. Dürttüğüm kolu kavrayıp çektim. Kadın savruldu bana doğru. Aynı anda Hayri de öbür kolu tutup çekti. Bu kez de ona doğru uçtu Halime. Birkaç defa böyle gitti geldi. Ne ben bırakacak gibiydim ne o vazgeçecek gibi. Gözümü devirip tısladım. Hayri pişkin ekmek gibi gevredi. Halime de buna bakıp gülünce Leşçi Hayri'nin defterini dürmüş oldu.

Belimdeki sustalı, kuş gibi havalandı da Hayri'nin yumuşağına yerleşiverdi. Gömüldüğü yerde çırpındı ileri geri. Oradan çıkıp başka bir yerine kondu, sonra başka bir yerine. Hayri, Hayri olmaktan çıkana dek de durmadı. Sofradaki kanlı etlerin içine Hayrininkiler karıştı. Ondan geriye kalanları da arkadaki boşluğa doğru fırlattılar. Fırlatılınca kanı her yere bulaşmış. Burayı göl ettiği yetmediği gibi bir de arkadaki boşlukta ılık ılık akmış da, toprağı suyu kan tutmuş.

Herkes eğlenmesine döndü. Biz Halime'yle bir kuytuya daha yeni yuvalanmıştık. Hayri'nin kanı üzerimdeydi. Yüzüme sıçrayanı gömleğimin kollarına silmiştim. Parmaklarımın uçlarından onun kanı damlıyordu yürüdüğümüz patıkaya. Kopkoyu karanlığa gözümüz alışmıştı, yerleşeceğimiz ağaç dibini görür olmuştuk. Halime bir yandan titriyor bir yandan da, "Peşimizde biri mi var?" diye soruyordu. "Bir ayak sesi, bir yaprak hışırtısı, bir hırıltı sanki."

Ben bir şey duymuyordum.

"Yıkıl yere," dedim. Yıkıldı. Üzerimdekilerden kurtulup tam çökecektim Halime'nin ümüğüne ki bir hışırtı da ben duydum. Bıçağa davranmaya varmadan önüme bir karaltı düştü. Giysilerime de ulaşamıyorum; takım taklavat hep açıkta.

"Kimsin?" dedim. Hırıltılı bir ses.

"Dağdan canavar inmiş," diye bağıriyor Halime. İki ayaklı canavar mı olur, ama neredeyse o. Yüzü kapkara, tırnakları parlıyor.

"Sen kaç," dedim kadına. Ağacın kavuğuna yapışmış. Karaltı gülle gibi çöktü üzerime. Çalılıkların üzerinde yuvarlandık. Dişlerini omzuma geçirmeye çalıştı, olmadı. Boynumdan yakaladı. Tırnağımla sırtını yardım. Acıyla açılır oldu, aynı anda kapaklandı bacak arama. Saçından tutup çektim, yetmedi gücüm. Kocaman açtı ağzını

da doldurduğu kadarını koparıp attı. Bir lokma halinde erkeklđim Halime'nin ayakları dibine düştü. Ben tortop olmuşum, kanım toprağı suluyor. Derken kesildi canavarın sesi. Acımın arasında bekliyorum, bir kez daha saldıran yok. Bu kez Halime'ye döndü herhalde diyorum içimden, kadın korkudan bayılmış olmalı, ses yok. Başımı kaldırıp baktım, Halime hâlâ ağaca yapışık, karşıda bir yere bakıyor. Ben de bakıyorum, nedir diye. İnce uzun bir karaltı daha bakıyor uzaktan. Sanki uzun saçlı bir kadın bu.

“Bu o,” diyor Halime, “tanımadın mı, Avcı'nın karısı.”

Karaltı dönüp yürüyor tepeye doğru. Kuyruđunu sıkıştırıp mızıklayan bir köpek, peşi sıra yürüyor.

ÖLÜMLERİN

Dağın başındaki her karaltıyı sen sanıyorlar. Rüzgârla eğilen bir ağacı, bir kuş sürüsünü bazen. Koşup yumrukluyorlar kapımı.

“Duyuyor musun, gelen o mu?”

Havayı kokluyorum o zaman. Neyse ki sen değilsin. Kırılmış umutlarıyla üsteliyorlar habire.

“Belki de o.”

Duymuyorum. Senin hırıltını dağın öte yanında olsan duyarım. Hele koyulmuşsan dönüş yoluna.

“Uzadı,” diyorlar, “bu kez çok.”

Oyalanacak bir şey bulmalılar.

“Ambarı temizleyin siz,” diyorum. “Hazır edin kesikleri.”

Yola çıktığımı sanıyorlar ben öyle deyince. Bir telaş alıyor hepsini. Kadınları en çok. Erkeklerinin giysilerindeki kan lekelerini çıkarmaya çalışıyorlar. Önceki mevsimlerden kalan lekeler. Ne anlamsız bir uğraş. Tepeden tırnağa yeniden kana bulanacaklarına göre. Sandıklarındaki morarmış örtülerini seriyorlar meydanda kurulan masalara. Oturuyorlar başına. Çocuklar, yolun sonuna dek gidip gidip geri geliyor.

Kapımın önünden uzaklaşmıyorum. Öteden, iğrenerek bakıyorum bekleyişlerine. Aç çakal sürüsü hepsi.

Salyalarını toplayamıyorlar yola bakarken. Benim bekle-
yişim onlarınkine eş değil. Onlar yeniden hayat bulmak
için akıtıyorlar gözlerini yoluna. Bense, beni ölümlerinin
tek izleyicisi kıldığın günden beri, bir pençeyle soluğu-
nun kesilip dağın başında çürüyüp kalmanı bekliyorum.
Leşçiler etlerini didik didik etmeli, kemiğini sıyrıp yala-
malı ki, kalkıp yeniden kentin yoluna düşmeyesin. Öl-
mekse gerçekten ölmeli insan. Bir kez ölünür. Gören göz
sadece bir kez katlanabilir sevdiğinin ölümüne. Benim
gibi binlerce kez değil.

Rüzgâr dağ yönünden esti. Yapraklar titredi. İçime
bir sızı yürüdü o an. Soluyuşunu duyabiliyorum şimdi.
Birkaç günlük yolun kalmış olmalı. Eski değirmenin ora-
da dinlenmezsen sabaha burada olabilirsin. Eve kapanı-
yorum. Gölgelemleri düşürüyorum üzerime. Baştan aya-
ğa siyahlara bürünüyorum. Yüreğime bağladığım kara
çaputun bir ucundan tutup çekiyorum ki kanayabilsin.
Kanamıyor artık. Kupkuru bir acının ortasında gelmeni
bekliyorum.

Yolun başında görünmüş olmalısın. Hırıltının yak-
laştığını duyabiliyorum. Kanlı yığınların yere bırakılışını
ve bıçağın deriye sürtünüşünü de. Getirdiğinin büyüklü-
ğünü bile anlıyorum atılan çıglıklardan. Sırtındakini al-
mak için, ite kaka, birbirlerini nasıl ezdiklerini görebili-
yorum. On erkek zorlanarak taşıyor senin taşıdığını,
meydandaki sunağa bırakıyorlar. Kafaları gövdelerden
koparıırken oluk gibi akan kanda yuvarlanıp kendilerin-
den geçiyorlar. Saatlerce. Ağaç dallarına asılıyor getiri-
len. Yumruklarına kuvvet, şişire şişire ayırıyorlar kılları
etten. Kadınlar, dolu sinilerle evlere taşınıyor. Bir kısmını
tuzlayıp istifleyecekler ambara. Gerisini kutlamada tıkı-
nacıklar.

Gelişini kutluyorlar. Gelenin sen olduğunu sanıyor-
lar hâlâ. Daha da kabul edilmez olanı, sen olmadığınızı

bilseler de, öyleymişsin gibi davranıyorlar. Kursaklarından geçeni getirenin ruhunu kaybetmiş olması, hiçbir şeyi değiştirmiyor. Gücü yerinde olduktan sonra. Kemiği uzatan el, ha sudan çıkmış ha lağımdan. Fark etmiyor onlar için.

Lanetlendiğimi düşünüyorlar. Tanrı'nın, içimdeki sevinci almasıyla beni de, onları da cezalandırdığını söylüyorlar durmadan. Çekiye vuruyorlar getirdiklerini, ölçüdeki azalışları uğursuzluğuma yoruyorlar. Doymuyorlar. Tika basa yiyip yine de doymuyorlar.

Ambarlar doldu. Masalar donatıldı. Sabaha dek sürececek taşkınlıkları. Şarap şişelerini oldukları yerden dereye fırlatacaklar. Birkaçının başına, gözüne gelecek cam kırıkları. Yerlerdeki kanlara kendilerininkini katacaklar.

Kutlamalarına katılmayacağımı bildikleri halde tepeye tırmanıp kapımı aşındırıyorlar bir bir.

“Benim kutlayacak bir şeyim yok,” diyorum.

Erkeklerine kul köle kadınlar bir anlam veremiyor söylediklerime. Duyulmamdan korkup seslerini düşürüp iyice, “Kocan geldi, toparlan biraz,” diyorlar. “O benim kocam değil,” diyorum bu kez de.

Delirdiğimi düşünüp korkarak kaçıyorlar kapımdan. Tepede bir başına, tuhaf, tehlikeliyim onlara göre. Erkeğimi istememem, onlarınkine göz dikeceğim anlamına geliyor. Gittikçe kararıyor bakışları.

Büyük bir ateş yakıyorlar meydana. Upuzun şişlere takıyorlar etleri, ateşe veriyorlar. Dağı taşı bir koku sarıyor. İşte o zaman, çok kısa bir an için de olsa, uzaklaşıyor içindekiler. Sadece sen kalıyorsun içinde. Uzaktan sana bakıyorum. Yarısı yenmiş bir parçayı alıp tepeye tırmanıyorsun düşe kalka. Uzattığın kolun havada kalıyor.

“Yemiyorum.”

Küskün bir çocuktan farksızsın şimdi. Ağlamışsın. Tozlu yüzünde göz yaşların yol yol iz yapmış. Seni ora-

da, o dağın başında düşünmek ne kadar zor oluyor böyle zamanlarda. Öteki elini uzatıyorsun bu kez, yüzüme dokunmak için. İçinde hâlâ seni terk etmemiş bir pençe vardır diye korkuyorum. Ama yok. Hepsi gitmiş. Hepi topu etler pişene dek sürecek mutluluğumuzun tadını çıkarıyorum. Sadece bir an. Sonra yanlarına koşuyorsun.

İlk dönüşündü, daha dün gibi. Kapkaranlık durdun odanın kapısında. Dağların, kayaların sivrisi gibi delerek baktın. Tıpkı sana benzeyen bir yüzdü yüzün, ama seninki değildi. Uzak kuytulara çekilmiş, saldırmayı bekleyen iki bıçak yansıması vardı gözlerinin yerinde. Eller birer pençeydi artık ve acıdan kaskatı kesilmişti. Kendi soluğuna başka soluklar yüklenmişti sanki. Sirtında taşıdığın leşlerin kokusu yayıldı odaya. Tenine sinmişti o koku. Dişlerinin arasından bir hırıltı çıktı o sıra. İstemsiz çoğaldı. Boğazladığın hayvanların gırtlığına dayadığın gibi dayadın ellerini kendi gırtlığına. Pörtlemiş gözlerinin duvarlarda, tavanda kaçacak, gizlenecek bir yer aradın. Ağzından köpük boşalıyordu. Yerde kıvranıyordun.

Sen öyle acı içindeyken, “Kollarıma gel,” dedim, korksam da. Düşündüm ki, bir dokunuşu geri çevirebilir bu uğursuz oluşumları. Başını göğsüme dayarsan, okşarsam çamurlu saçlarını, tel tel yumuşar da dağılırsın; belki unutursun olan biteni. Ama sen sırtını dikleştirip tırnaklarını çıkardın. Bıçağın keskin gölgesi geçti yüzünden. Derin gerildi. Hırlamalar böğürmelere dönüştü. Senin olmayan bir acıyla çırpındın son defa ve öldün. Ölüm de senin değildi. Bir acı daha yokladı sonra bedenini, bir kasılma, bir titreme, bir daha. Bir kere daha öldün. Bir kere daha. Sabaha dek, canını aldığın bütün hayvanların ölümleriyle öldün. Öldürdüklerin son acılarını geçirmişlerdi sana. Kendin olamazdın artık.

Onlar bilmiyor. Boğulacak gibi oluyorlar ağızlarına

doldurduklarıyla. Yutana dek kıpkırmızı kesiliyorlar. Seni kollarına takıp bir dans tutturuyorlar meydanda. Korkuluktan farksız bedenini sürüklüyorlar aralarında. Sıkılıp boş bir çuval gibi bir kenara bırakıyorlar. Ayakları altında ezilip toza bulanıyorsun. Kalkıp düşüyorsun yine. Kalkıp düşüyorsun.

*Özgün dili ve ele
aldığı konulara duyarlı
yaklaşımıyla Berna
Durmaz kendi okurunu
yaratacak bir öykücü...*

Berna Durmaz, ilk kitabı *Tepedeki Kadın*'la Can Yayınları'nda. Durmaz'ın öyküleri edebiyatımızın geleneklerine bağlanırken kendine özgü tatlar da içeriyor. *Tepedeki Kadın*'da yer alan öykülerin sağlam, inandırıcı altyapıları, Durmaz'ın söyleyecek sözü olan, insanın temel bireysel sorunlarını özgün yöntemlerle anlatan bir yazar olduğunu gösteriyor.

Kitapta yer alan öyküler, adı anılmayan bir taşra kasabasında geçiyor. Burada yaşayan insanların sıkışmış, güdükleşmiş hayatlarını anlatırken, Durmaz kasaba hayatının boş inançlar, hayaller ve şiddet yaratan ürkütücü yanını resmediyor. Güçlü, iz bırakan, okurunu rahatsız eden, özgün bir yazar Berna Durmaz.

Kapak resmi: SIMON HOWDEN

ISBN 978-975-07-1389-7

9 789750 713897